

REGIONALE SYKKELRUTER I AGDER

Etableringen av regionale sykkelruter i Agder er et samarbeidsprosjekt mellom Midt-Agder Friluftsråd og Vest- og Aust-Agder fylkeskommuner. Målet er å skilte, merke og gradere sykkelruter i Midt-Agder regionen. Sykkelrutene skal være for folk med vanlige sykler.

GRADERING AV TURS sykkelruter

Graderingen følger nasjonal standard for tursykkelruter. Forskjellene på de ulike graderingene handler om hvor bratte og lange bakkene er, og hvilket underlag du sykler på. Grønne, blå og røde sykkelruter passer normalt for hele familien, men det kan være kortere partier hvor det er best å trille sykkel. Sorte sykkelruter kan også sykles på vanlige sykler, men har mer variert underlag og lengre partier med trillesti. Det finnes egen gradering for terrengsykkelruter.

Foto: Torill Folkestad, Allan Folkestad, Kjetil Fosshem, Mari Valen Høihjelle

10

www.midt-agderfriluft.no

2015

Regionale sykkelruter Agder

Jegersberg - Justvik

KRISTIANSAND

9/18 km

Vest-Agder
fylkeskommune

Midt-Agder
Friluftsråd

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

11

OMRÅDEBESKRIVELSE

Sykkelruta Jegersberg – Justvik gir deg muligheten til å sykle gjennom et varierende landskap hvor du kan se og oppleve forskjellige naturmiljøer og kulturminner. Noen steder sykler du gjennom skog, langs kysten, ved bebyggelse og langs vassdrag. Mange steder kan du se kulturhistoriske spor etter tidligere tiders bruk av områdene.

Du kan velge om du vil sykle korte eller lengre runder – den lengste er ca 18 km. Vær oppmerksom i de bratte bakkene. I veikryss vil du finne skilt med stedsnavn slik at du finner retningen videre på sykkelruta.

Fra universitetet i Agder sykler du inn i Jegersbergområdet. Dette er et lett tilgjengelig og viktig turområde i Kristiansand med bade- og fiskevann, lysløype og turstier.

Nord for Jegersberg, ovenfor Kyrstjønn og Øygardstjønn, finner du Skråstadheia. Dette er et heielandskap som strekker seg langs Otrass østside fra Kristiansand til Vennesla. Deler av området er vernet som naturreservat for å ta vare på et variert skogsmangfold. Du finner informasjonsskilt flere steder langs sykkelruta om Skråstadheia naturreservat.

Langs hele løypa er det muligheter for å ta avstikkere til fots til spesielle utsiktspunkter som Den omvendte båt, Skråstadvarden, Slettehei og Oddersjaa. Stiene er merket. Hvis du legger inn en ekstra sløyfe rundt Justneshalvøya er det også mulig å komme ut til sjøen. Her er det fine bade- og fiskeplasser. Ferskvannene Øygardstjønn, Salvestjønn, Kyrstjønn, Krokstjønn, Jegersbergvannene og Stitjønn er under felles fiskekortordning i Kristiansand. Barn og unge under 18 år fisker gratis. I vannene er det blant annet ørret og abbor.

Veiene du sykler på er varierte med hensyn på dekke og teknisk stand. Turen starter på litt asfalt, men det går raskt over på grus ved Jegersberg gård. Når du kommer ut ved Eidet er det et stykke med asfalt på gang- og sykkelveien ved Gillsvann, mens det nordover til Grostøl og sørover fra Grostøl igjen er godt og fast grusdekke. Opp mot Øygardstjønn fra Øvre Gill er veien utsatt for erosjon så her kan det være ujevnt og bakken er litt bratt.

Hvis du legger inn en runde rundt Justneshalvøya er det lett å sykle på et fast dekke her, men avstikkerne til bade og fiskeplassene ved Topdalsfjorden er noe mer kuperte.

VIL DU VITE MER?

Turkart Skråstadheia (2011), dekker hele Skråstadheia, Bymarka, Baneheia, Otr, Lund og Kristiansand sentrum. Kartet viser hele turløypenettet, og alle friluftsmulighetene i området. I tillegg har det opplysninger om natur, kulturminner og historie. I.K Gimletroll står bak kartutgivelsene for området, og vedlikeholder turløypenettet i Skråstadheia i samarbeid med Kristiansand kommune og grunneiere.

Det finnes også turbøker med utfyllende kart og informasjon om området, blant annet :

- *Veiviseren (2005)*
- *Veiviseren - 50 turer på hjul (2. utgave 2014)*
- *Bli kjent - 50 turer i Kristiansandsregionen (2. opplag 2006).*

8

15

ALLEMANNSRETTE

Å være på tur er en viktig del av norsk turtradisjon. Allemannsretten er hjemlet i Friluftsløvsloven og den sikrer oss rett til fri ferdsel, opphold og aktiviteter i naturen uavhengig av hvem som eier grunnen.

Allemannsretten gir deg mange rettigheter, men det følger også med plikter. Du skal alltid opptre varsomt og hensynsfullt slik at vi får en positiv samhandling mellom friluftsfolk, andre brukere og grunneiere, samtidig som du ikke skal volde skade på naturen.

Du kan gå til fots på utmark hele året, sykle eller ri på vei eller sti, padle og ro på sjøen, oppholde deg, raste, telte, fiske fritt i sjøen, bade, plukke bær og sopp.

Med sykkel kan du ferdes etter veier og stier. Husk at veien eller stien skal tåle slik bruk. Vanligvis er det ikke tillatt å sykle på stier i naturreservater. Syklistere må ikke forstyrre vilt eller husdyr, og sykle med en fart som er tilpasset de lokale forholdene og andre brukere av turområdene.

Du må alltid utvise forsiktighet ved bruk av åpen ild i friluft. Bål og grill skal brukes trygt og sporløst. Informasjon om allemannsretten finner du på www.miljodirektoratet.no

SYKKELTUREN

Turen starter ved Universitetet i Agder. Rett etter starten ser du to gravhauger fra folkevandringstiden ①. Ved haugene, som kalles for Pjølterhaugene står det et infoskilt. Fortsett videre mot Jægersberg gård ②. Gården ble bygget av Niels W.L. Jæger. Han var en industrigründer og opphavsmann til navnet. Jæger festet allerede i 1809 dam- og stemretten til de vannene som hadde avløp til Prestbekken. Til gården var det også kverner og møller.

På toppen av bakken må du ta det rolig ned for midt i bakken står "søskentreet Wergeland" ③. Her finner du mer info på plaketten på toppen av naturminneskiltet. På toppen av neste bakke ser du hulene ④ som ble sprengt inn i fjellet under 2. verdenskrig. Rett før du kommer til Øvre Jegersbergvann – ta en avstikker til minnelunden og gravstedet ⑤ for de henrettede russiske krigsfangene som ble skutt her rett før freden i 1945. Når du sykler videre forbi vannet er du på den gamle Postveien/Kongeveien ⑥ (1804-1870) som går langs hele Skråstadheia. Veien ble benyttet av posttryttere og barnevandrere, og langs den er det fine steingjerder.

Fortsett nordover – og ved krysset må du bestemme deg om du skal ta en kort eller lang runde. Her kan du sykle mot Øygardstjønn, eller legge turen mot Gillsvann, ta med Justneshalvøya og Hemningsvannet også. Sykler du turen østover kommer du forbi Greppestøl gårdsanlegg ⑦. Her har det vært bosetting siden 1600 tallet. Hovedbygningen i empirestil ble satt opp rundt 1830 av eieren og forretningsmannen Thomas Thygesen. Han skal også ha tegnet bygget selv. Fra gammelt av var det nok ikke dyrket areal, men skog og beite som hadde verdi på Greppestøl.

Turen fortsetter nå mot Justvik hvor du kan legge inn en ekstra sløyfe på turveien rundt Justneshalvøya. Her kan du ta en avstikker ned til badeplassene ⑧ ved Topdalsfjorden. Du kan også fortsette på gang- og sykkelveien langs Gillsvann ⑨. Her er det flere badeplasser, eksempelvis helt nord i vannet, hvor du må ta av fra sykkelstien og følge veien et lite stykke innover til badeplassen. Gillsvannet har avløp til sjøen, og det er det vannet med flest fiskeslag i kommunen. Her finnes sjørret, ørret, ål, karuss, abbor, skrubbe og trepigget stingsild.

Fra Justvik følger du veien nordvestover og syd for Hemningsvannet til Grostøl. ⑩ Her var det tidligere en husmannsplass. Ved P-plassen ved Grostøl finner du opplysnings-skilt om Skråstadheia naturreservat. Turen går nå videre mot syd og når du sykler sørover har du fine røsslyngheier på østsiden. Ved Grovannet kan du se "Grovannshelleren" ⑪. Den ligger på vestsiden av veien – etter stien til Kjellingskaret. Denne veien var en del av barnevandringsleden og helleren kan ha blitt brukt av barnevandrere på slutten av 1800-tallet.

Når du kommer ned til Øvre Gill får du en bakke opp vestover til Øygardstjønn ⑫. Navnet henviser til at her har det vært en gård som ble lagt øde under svartedauden. Ved Øygardstjønn er infoskilt om Skråstaheia naturreservat, samt vandrestier inn i reservatet. Du fortsetter sørover langs Kyrjtjønn ⑬ hvor det finnes spor etter tidligere tiders skytebaner – helt tilbake fra 1800-tallet. Videre sørover kan du se mange spor etter bever – på begge sider av veien. Hvis du har lyst på en toptur anbefaler vi en avstikker til fots til Den omvendte båt ⑭.

Turen fortsetter videre til Nedre Jegersbergvann hvor det er tilrettelagte raste- og badeplasser. Her kan du se Svensstemmen ⑮ som er bygget av håndhugde og tilpassede blokker, før du avslutter turen ved utgangspunktet (UiA).

TEGNFORKLARING

P Parkeringsplass

Badeplass

Fiskevann

Utsiktspunkt

Avstandspil

Hovedtrasé

Alternativ trasé

Merka fotruter

0 0,5 1 Kilometer